227. številka. Ljubljana, v torek 5. oktobra 1897. XXX. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Pravice za koroške Slovence ni!

(Izviren dopis.)

Iz Celovca, 3. oktobra.

II.

Ko smo včeraj kritikovali popolnoma pristransko postopanje pravosodnega ministra grofa Gleispacha pri letošnjih sodnih imenovanjih, navedli smo nekoliko številk, katere so naši nasprotniki sami zapisali pri poslednjem ljudskem štetju. A pomisliti je treba in znano nam je tudi, kako so marsikaterega Slovenca šteli za Nemca, posebno pa v celovškem okrajnem glavarstvu, kjer pašuje Mac Nevin. Tedaj krivica nad krivico! In v tem sodnem okraju so nam vzeli še te slovenskega jezika zmožne uradnike, drugod pa prestavili, oziroma nastavili le strastne nemške nacijonalce, katérim se vlada nekako dobrika, zato, ker so ravno ti največ krivi sedanjega političnega položaja v Avstriji.

Naš predsednik deželnega sodišča je sicer slovenskega jezika zmožen, vendar se ga poslužuje le v najskrajnejši sili, ko si samo z nemškim jezikom že več pomagati ne more. Pri nastopu je rekel, da je njegova dolžnost, biti obema narodnostima pravičen. Dà izdal je celo ukaz, koliko uradnikov mora biti v njegovem področju veščih slovenščine. Slovenski deželni poslanci so se mu zavoljo tega poklonili, in on jim je pri tej priliki obljubil, da je to njegova volja. Ali pri zadnjih imenovanjih on te volje (?) ni skušal uveljaviti ter je pripustil, da se nam je prizadjala vnovič krivica. Za Boga, če pri sodišču, katero ima dobro tretjino slovenskih prebivalcev, skoro zaman iščeš uradnika, ki bi te umel v tvojem jeziku, potem smemo po vsej pravici imenovati to postopanje grozno krivico, katere ne moremo mirno prezreti. Dovolj pove tudi to, da je bil v neki znani politični pravdi zatoženi že petkrat pozvan pred sodišče, in da je, ker se je posluževal slovenskega jezika, imel vsakokrat druzega preiskovalnega sodnika. Kako more imeti tako preiskovanje povoljen uspeh? Mi smo vsaj tega mnenja, da mora dotični sodnik, ki vodi preiskavo, celo zadevo, okoli katere se pravda plede, v jedru poznati. V tem slučaju pa so se obravnave vršile, ko dotični preiskovalni sodnik stvari same niti poznal ni, ker dotičnega akta pri sodišču niti najti ni bilo. Vendar o tem danes ne bomo še nadalje izgubljali besedij, ker nam bode po končni obravnavi itak prilika dana, o marsičem podrobneje in jasneje govoriti.

K sklepu naj v tej zadevi omenimo tudi še to, da se pri našem deželnem sodišču pri slovenskih obravnavah še vedno kliče na pomoč tolmača. V to svrho je zaprisežen neki Wedam, bivši trgovec, mož, ki pravilne slovenščine niti ne pozna in slovenski pisati le za silo ume. — Take so torej razmere dandanes pri našem sodišču, in nimamo upanja, da bi kdaj bolje postale, ako naši gg. drž. poslanci ne bodo kategorično posegli vmes in na merodajnem mestu poskrbeli, da se našim razmeram primerno uredé. To pa naj se čim prej zgodi, ker tako, kakor sedaj, ne more iti naprej.

Druga zadeva, o kateri je treba izpregovoriti je naslednja: Z odlokom z dne 14. decembra 1896. leta, št. 14.777, ukazala je bila c. kr. deželna vlada koroška, da se ima v Borovljah, ki je nekako središče Spodnjega Roža, ustanoviti nova lekarna, ker je ondotni prebivalci že več let pogrešajo. Dosedaj so morali hoditi po zdravila v Celovec, ki je oddaljen za 3, 4 ali tudi 5 ur. Zaradi tega se je c. kr. okrajnemu glavarstvu celovškemu zaukazalo, naj razpiše natečaj za omenjeno lekarno. Ali tu se je zopet pokazal naš znani „prijatelj“, Mac Nevin. On je nalašč konkurs zavlačeval za celih 14 dnij. Mej pogoji v razpisu čitati je bilo, da se želi znanje slovenskega jezika. Spodnji Rožanji pa, ki bodo potrebovali to lekarno, so v ogromni večini Slovenci, vendar se znanje slovenskega jezika ob taki priliki, ko se včasih človeku tehta življenje ali smrt, ne zahteva in ni potrebno, ampak se „želi“.

To je bilo povod interpelaciji v državnem zboru dne 9. januvarja t. l., v kateri so slovenski poslanci povprašali ministerskega predsednika, če je on pripravljen c. kr. okrajnega glavarja v Celovcu uradno primorati, da pravočasno prekliče omenjeni razpis za lekarno v Borovljah in v novem razpisu kot potrebno zahteva dokaz popolnega znanja slovenskega jezika. Toda minister na to interpelacijo niti odgovoril ni! Menda se mu ni vredno zdelo?

Ali čujte! Prosilcev za to lekarno se je oglasili troje, namreč 1 Slovenec, 1 Čeh in 1 Nemec. Dobil jo je pa v prvi, drugi in tretji inštanci znani beljaški strastni nemški nacijonalec Findenigg, ki čisto nič ne ume slovenskega jezika. V razpisu se je želelo znanje slovenskega jezika, imenovalo pa je okrajno glavarstvo Nemca in zraven še nacijonalca. Če mu že Slovenec ni bil pri srcu, naj bi jo pa dalo Čehu, katerému se gotovo ne more očitati, da bi ljudstvo bujskal! Kdo je bil tudi tukaj največ kriv, da se ni po pravici zgodilo? Celovški okrajni glavar, Mac-Nevin in naš „prezaslužni“ dež. predsednik, Schmidt-Zabierow!

Tretja vnebovpijoča krivica se je zgodila pri volitvah za pridobninsko komisijo. Kako važne da so te volitve, to se bode šele sčasoma pokazalo, kajti sedaj so jedva vpeljane. Tembolj pa bi vsled tega treba bilo, da se ljudstvo pouči o njih. Vendar se celovškemu okrajnemu glavarstvu ni zdelo vredno, kaj storiti, ker bi kmet morebiti utegnil kaj ugovarjati temu, kar gospod Mac-Nevin zapové. Akoravno so bile pridobninske volitve že razpisane jeden mesec pred volitvijo, vendar se slovenskim volilcem niso nič prej dostavile glasovnice, kakor dan pred volitvijo. Že krivica je sama na sebi, da so volitve indirektne, potem se pa volilce še s tem ignorira, da se jim v zadnjem trenutku odda povabilo, kaj imajo storiti. V tem času se kmetom gotovo ni možno posvetovati in voliti more, kateri jim bodo res pravično nalagali davke. Kdo je v tem slučaju vzrok, da se vabila niso v pravem času razposlala? Celovški okrajni glavar Mac-Nevin!

Ta Mac Nevin, ki je postal nekak unicum po slovenskih časopisih, preži noč in dan na nas. Mož še vedno uganja svoje politične komedije, dasiravno je bil že večkrat predmet interpelacijam v državnem zboru. On se ne zmeni ni na desno ni na levo, ampak v zvezi z našim deželnim, predsednikom Schmidt Zabierowom kuje načrte proti nam. Vsak dan nam prinese kaj novega. Kdaj bo konec temu početju, tega ne vemo.

Z obupom zremo koroški Slovenci v bodočnost in se večkrat poprašujemo: Kaj bo, če se razmere ne ublažé? Te in še druge okolnosti pričajo, da vlada pri nas nekaka tišina, kakršne dosedaj še ni bilo tu, kajti nekateri uplivnejši naši prvaki se odtegujejo politiki, kar je pa duhovnikov, pa morajo plesati, kakor jim gode škof. Lepega in častnega zaključka gotovo to ne bo prineslo.

LISTEK.

10

Šah-mat.

(Novela. — Spisal Iv. N. Vrtnik.)

II.

(Dalje.)

Prav nasproti vrat sedi v sivi svileni obleki gospa srednje starosti, doktorica Gruntarica, njej na vsaki strani pa Ema in Ana. Obe sta opravljeni v belo tesno krilo; jedino nakitje sta jima nojevi peresi, kateri obrobljata primeren trikoten izrezek pri vratu . . . Takoj na prvi pogled zapaziš veliko razliko mej njima in drugimi gospicami. Oblečeni sta elegantno, a priprosto, dočim so druge našopirjene s čipkami, petljami, cvetlicami, zlatom, srebrom i. dr. . . .

Kako lepo izraža tesno krilo stas ponosne Ane! In kako dražestna je Ema! Snežnobelo lice jej od radosti žari. Zdaj pa zdaj se svojemu plesalcu veselo nasmeje, da se pokažeta za malimi rubinasto-rudečimi ustnicami vrsti belih zob, v licih pa se napravita takrat jamici.

Vse to sta opazila suplenta Krivec in Kos.

„Ana je moja!“ del je Krivec. Kos je pa molčal ter neprestano zrl dražestno Emo.

Gospodje začno deliti običajne šopke.

Emi od veselja igra srce. — Toliko in tako lepih cvetlic ima in še ni konca. Gospodje še vedno prihajajo, obsipajoč jo z dišečimi cvetkami.

Ždajci se jej pokloni tudi Kos ter jej izroči krasen velikanski šopek. Temna rdečica jo oblije.

„Kako ljubeznivi ste, gospod profesor? Oh, te lepe cvetke, — najlepše so vaše! Ta šopek bom imela vedno pri sebi, drugi pa naj ostanejo pri mamá.“

Godba je zaigrala. Veselo rajanje se je pričelo.

Kos je zaplesal z Emo . . . Obrnil je zlatolaso glavico svoje plesalke. — Kakó ljubko ga je pogledala, ko je pristopil k njej! Njene lepe modre oči, nje usteca, vsaka poteza na njenem obrazku izraža otroško veselje in neizkaljeni mir njene duše . . . „Kako ljubezniv otrok je ta Ema! Vsakdo jo mora rad imeti,“ si je mislil Kos, ko je stal zopet na ‚otoku‘ . . .

„Li ni prav za prav ta ples velika neumnost? Meni res že ni kar nič zanj; prišla sem le radi narodnega pomena. ‚Vodnikov ples‘ mora vender vsaka zavedna Slovenka obiskati,“ — je govorila Tončka svojemu dijaškemu kavalirju Kunčiču.

„„Dà, res je tako, res.““

„Li ni prijetneje tu, v smrekovi lopi sedeti?

„„Dà, res je, gospica.““

„Oh, vi niti ne veste, kako dolgočasni so naši gospodje! Kar nič ne vedo govoriti; duh ne dobiva res nikake hrane! Da bi vi slišali oficirje, kako krasno umejo zabavati. Tu pa nič, nič! — Jedino z vami se imam včasih dobro.“

Zaljubljeno ga je pogledovala, tako da je mladenič zardel tjà preko ušes liki petnajstletno deklè.

„Oh, kako krasno je tu v tej lepi! Samo ptičic še nedostaje — Ali ljubite ptice?“

„„Dà, prav rad jih imam, gospica.““

„Oh, jaz tudi. Midva v resnici simpatizujeva v marsičem . . . Vi ne veste kolikokrat sva hodili spomladi in po leti z Mázico v gozd, kjer sva po več ur opazovali drobne ptičke. Najzanimivejši pa se nama je zdel kak parček. Tako ljubko sta se poljubljala. Včasih je ona zletela na drugo vejo, kot bi hudovala svojemu drugu, on je smuknil za njo, a zopet je koketno odletela. Ta navidezen spor je

S tem naj končam. H sklepu pa naj bodo opozorjeni naši slovenski državni poslanci, v prvi vrsti naš koroški g. slovenski poslanec, da stvar vendar jedenkrat resno vzemó v roke, in da tega našega „pašo“, celovškega okrajnega glavarja Mac-Nevina, vnovič „priporočé“ tam na Dunaju; grofa Gleispacha pa naj spokoré s tem, da mu ne dovolijo njegovega provizorija. — Dobro naj premislijo te naše gorostasne razmere, kajti po toči zvoniti je prepozno. + +

V Ljubljani, 5 oktobra.

K položaju Spletsko „Jedinstvo“ je prineslo zanimivo, vsekakor iz poslanskega peresa izšlo „dunajsko pismo“, v katerem iztika vprašanje, bode li drž. zbor ostal odprt do delegacij, t. j. do konca novembra. „Jedinstvo“ piše, da je bila desnica do dvoboja Badenija složna, da se je italijanska skupina že trgala od levice in da se je tudi klub poslancev liberalnega nemškega velikega posestva začel opraščati objema levice. Toda sedaj se je položaj poslabšal. „Nemški klerikalci, katerih je prilično mnogo — piše „Jedinstvo“ —, a tudi slovenski poleg njih, obsojajo Badenija radi dvoboja, češ, da je dvoboj prepovedan po božjem in narodnem pravu. Celo pozivljajo Badenija, naj odstopi. Naši narodni zastopniki so šli k ranjencu, da mu izreko svoje simpatije, ker, resnico govoreč, Badeni je osvetil ne le svojo čast nego tudi desnico. Istina, da je dvoboj zopern Bogu in ljudem, in vsaki kristjan se mu more izogniti. Toda tudi Wolf, s katerim se je ogledal Badeni, je mrzek Bogu in njegovim svetnikom, pa zato tudi ljudem, ne samo našim, nego tudi nemškim, ker so ga siti“. Wolf je nesramen človek, ki nosi vedno revolver seboj; imel je doslej že nebroj dvobojev, a niti sablja niti puška mu ne more do živega. Zato se vsakdo čudi, da je pozval grof Badeni tega Wolfa radi besede „Schufterei“, ko je čul minole pomladi mnogo hujših psovk. Zato pa nekateri mislijo, da je Badeni hotel s tem korakom uiti iz škripcev, v katerih je, ali s smrtjo ali z odstopom, ker resni ljudje menijo, da mu ni nikamor več možno kakor odstopiti. „Jaz pa mislim“ — piše dopisnik „Jedinstva“, — da to še ni zrelo, kajti Badeni je že blizu svojega cilja. On hoče, kakor se vidi, sestaviti večino iz Poljakov, Čehov, Italijanov in zmernih Nemcev (zastopnikov velikega posestva.) V večini ostanejo Rusini in Rumuni. Ali kaj se zgodi z našo „zvezo“?“ —“

Novi davki. Finančni minister Bilinski bo menda danes predložil zbornici zakonske načrte glede vpeljave transportnega in sladkornega davka. Dunajski listi poročajo, da se tem davkom upre močna opozicija, in sicer tudi v krogu strank večine. V „Narodnih Listih“ neki poslanec ostro kritikuje nove davčne predloge ter zatrjuje, da vlada za nje ne dobi večine.

Grško in turško ministerstvo. Navzlic grožnji Delyannisovi je sestavil njegov stričnik, zborični predsednik Zaimis kabinet, v katerem sede razen predsednika Zaimisa vojnega ministra Smolenskega in finančnega ministra Streita sami politično doslej nepronosirani možje, katerim ne more nihče kaj zlega očitati, zlasti pa ne glede nesrečne vojne. Zaimis je bil pred sedmimi leti naučni minister pod svojim strijcem Delyannisom ter velja splošno za premišljenega politika, ki je nasprotnik vladožaljnemu in prepirljivemu Delyannisu. General Smolenski je jedini zmožni vojskovodja Grčije, Streit pa je bil baje spreten bančni guvernér. V stranki Delyannysovi vlada sedaj razkol, tako da bo opozicija starega intriganta bržčas do cela nevspešna. Novi justični minister Toman je katolik, ki je vpričo katoliškega škofa Deangelisa prisegel. To je baje prvi grški katoliški minister. — V turškem ministerstvu pa je stopil na mesto dosedanjega finančnega ministra predsednik računskega dvora, imenitni matematik Tewfik paša. Dosedanji finančni minister Nazit paša je postal generalni ravnatelj carinskih uradov, njegov prednik, Hassan Fehmi paša, ki je izboren jurist, pa je postal vodja računskega dvora.

Velikonemški socijalisti imajo v Hamburgu svoj strankarski shod. Vdeležba je izredno velika in vzpored obravnavanj jako obsežen. Shod bo razpravljal pred vsem o bodočih velikonemških državnozborskih in deželnozborskih volitvah, o praznovanju majnika 1898. in o Curiškem delavskem varstvenem kongresu. Posebno živahna bo debata o vprašanju, ali se naj socijalni demokratje udeležé pruskih deželnih volitev ali ne. V uplivnih strankarskih krogih želé, da se naj pomnožé meščanske opozicijske stranke, zlasti svobodomiselna narodna stranka, da jim bo možno vspešnejše ustavljati se reakcijskim vladnim predlogom. Socijalisti se doslej deželnozborskih volitev sploh niso udeležili. Referent poslanec Auer je za brezpogojno podpiranje svobodomiselne narodne stranke, poslanca Liebknecht in Singer nočeta nikakega kompromisa z meščanskimi strankami ter priporočata pasivnost; Bebel in Kautsky pa hočeta posredovati s tem, da predlagata, kandidatje meščanskih opozicijskih strank naj izrečno izjavijo, da bodo delovali za splošno in jednako volilno pravico, in da bodo glasovali proti vsaki nazadnjaški predlogi. Čitata skupina pa zahteva, naj se voli nekaj socijalistov. Radi trorazrednega zistema nimajo socijalisti skoraj nobenega upanja, da bi s svojimi kandidati zmagali. Na shodu bode torej precej nasprotnih mnenj. Še nikdar ni vladalo v Nemčiji toliko zanimanje za državnozborske volitve kakor sedaj. Stranke se nervozno pripravljajo na strasten boj, in zlasti meščanske stranke hočejo napeti vse sile, da izpodmaknejo tla kolikor možno mnogim oblastnim in požrešno sebičnim „junkerjem“ ter Stummovcem. Vlada nemška je do cela v oblasti plemstva, katero postaja čim bolj ubožno pa tudi čim dlje reakcijonarnejše. Famozna društveno zakonska novela je prebudila vse stanove ter jih spravila na noge proti sedanjemu regimentu. Ako se meščanske in socijalistične stranke složijo za volitve, nadejati se je mnogih porazov sedanjih parasitov. In to mora želeti vsak svobodomiselno in demokratično čuteč človek.

Socijalizem v Italiji. V Bologni so imeli italijanski socijalisti kongres, na katerem so konstatovali, da se socijalizem po Italiji ogromno širi. V vsej Italiji je že 6000 socijalističnih društev, z nad 27.000 člani. Od teh odpade na zgornji del Italije 11.810, na srednji 11.921, na spodnji 2261, na Sicilijo in Sardinijo 765 članov. Drugi živé zunaj domovine. Seveda je v Italiji vsaj trikrat več socijalistov kakor je društvenikov, ker večina ni v nobenem društvu. Zlasti na Siciliji štejejo socijalisti več nego 10.000 sodrugov. Ako premorejo socijalisti okoli 50 svojih glasil, si moremo misliti, kako mogočna stranka so v ubogi Italiji.

Ljubljanske zdravstvene razmere l 1896.

(Iz poročila mestnega fizika dr. Koprive.)

(Dalje in konec.)

Ne dvomim, da bode javna dobrodelnost tudi tukaj pripomogla, ko bode šlo za dosedaj težko pogrešane naprave, na pr. za nabavo vprežnega bolniškega voza za infekcijske bolezni ali pa voza za druge bolnike ali ponesrečence.

Kdo ne ve, s kakimi težavami je združen dandanes v našem mestu prenos in prevoz bolnikov? Niti za drag denar ni moč dobiti voza za bolnika, če tudi nima nalezljive bolezni, to pa jedino le radi strahu pred desinfekcijo ali kontumacom voza. Infekcijoznim bolnikom je pa žalibog le jedina mestna nosilnica na razpolago; seveda te nosilnice v svoji primitivnosti pač ne odgovarjajo zahtevam skrbne matere. Kako rada bi v takem slučaji plačala pripravnejši voz! Isto velja o prenosih ponesrečenih. Bolnik, ki si je nogo zlomil, ne trpi n. pr. v moderno upravljenem vozu prav nič, dočim se v sedanjih vozovih uprav muči.

In vendar se take naprave ne morejo zahtevati od občine, temveč mora tu pomagati privatna dobrodelnost.

Že opetovano se je naglašala nedostatnost dosedanjega pokopališča in nasvetovala se je ustanovitev novega pokopališča, a storilo se do sedaj ni nič v tej zadevi. Zdaj je razpoloživa površina pokopališča vsled nakupa posameznih grobov tako skrčena, da ne zadostuje za prekopavanje mrličev, oziroma grobov več turnus 10 let, nego dovoljevati se mora že krajši od 9 let. Pa tudi ta odredba more zadostovati le malo let, in že danes se mora misliti na radikalno odpomoč, in sicer na ustanovitev novega pokopališča.

Občinsko zdravstvena služba bila je, kakor do sedaj, v oskrbi mestnega fizika, kateremu sta bila prideljena dva zdravnika, in sicer jeden kot mestni ubožni zdravnik, drugi kot policijski zdravnik.

Mesto je lahko ponosno na to, kar je doslej storilo: na svojemu namenu popolnoma zadostujočo klavnico s krasnimi secijskimi prostori, na bolnico za silo, na vzorno vojašnico, na šolske zgradbe, na kanalizacijo, končno na neprekosljivi vodovod, na desinfekcijski zavod in na vsa modernim zahtevam ustrezajoča stranišča.

K tem za naše razmere z velikimi žrtvami ustanovljenim napravam pridruži se sedaj elektrarna s svojimi za higijeno še ne ocenljivimi posledicami in po pravici se sme trditi, da mesto s temi dobrodelnimi napravami še ni končalo vrsto blagonosnih naprav, temveč da bode potrebna asanacijska dela tudi v prihodnje nadaljevala, v kolikor ji bodo sredstva dopuščala.

K sreči je bilo dosedaj omenjeno delovanje naše občine tako vplivno na naše sanitarne razmere, ter je rodilo toliko dobrega sadu, da se pač nikdar nobena glavnica ni plodonosnejše naložila, kakor v navedenih asanacijskih delih in da pač ni misliti, da bi taki uspehi ne spodbujali k nadaljnemu delovanju. C. kr. sanitetni višji nadzornik dr. Illing je meseca novembra 1896 natančno pregledoval zdravstvene in higijenične naprave v našem mestu in se o njih končno zelo pohvalno izrekel, ter tudi svoje priznanje izrazil delovanji mestnega fizikata.

V letu 1896 bila je le jedna epidemija, namreč iz leta 1895 preostale ošpice. Ta epidemija se je pričela meseca novembra 1895, dosegla decembra istega leta najvišje število obolelih, potem pa meseca februvarja 1896 hitro ponehala. Vsega skup bilo je na tej epidemiji 557 obolelih oseb, od teh jih je 50, t. j. 8·9%, umrlo.

Razen tega se je zelo jela širiti škrlatica in je od 189 obolelih jih 24 umrlo (13·2%).

Posamezni slučaji bolezni pa so bili po času in po prostoru tako ločeni, da ni nastala epidemija in to tem manj, ker se bolezen mej šolsko mladino ni razširila. Jednako je bilo z davico. Ta se je l. 1896 vkljub vsem sanitarnim naredbam zopet vendar le razširila, ter dosegla število 310 bolnih, vendar bolezen vsled splošne porabe cepila ni bila tako huda. Umrljivost pri tej bolezni je namreč pomanjšala se od 42% l. 1894 na 29% l. 1895 in na 13% l. 1896. Upati je, da se bode vsled uporabe navedenega zdravila zmanjšala ta bolezen v kratkem času.

Vse druge infekcijske bolezni so se napram preteklim letom zmanjšale, in sicer tako, da je absolutno število prijavljenih obolelostij od 892 leta 1895 padlo na 612 v letu 1896. Ravno tako se število umrlih na infekcijskih boleznih zmanjšalo od 122 na 83.

Vsled tega pripade v tem letu na 100 prebivalcev 2·5 umrlih vsled infekcijske bolezni (proti 3·6 v l. 1895 in 2·7 v letu 1894).

Posebno povdarjati pa je okolnost, da se legar leto za leto redkeje pojavlja v Ljubljani, odkar ima mesto svoj vodovod, tako, da se je konstatovalo l. 1896 le 17 obolelih, ter 2 mrliča (l. 1895 pa je bilo 35 bolnikov in 6 mrličev).

Pa tudi ti posamezni slučaji dogodili so se k sreči le na omejenem mestnem teritoriju v Hradeckega vasi in v Kurji vasi (pod Golovcem), vsled česar je upati, da bode bolezen tudi tam kmalu izginila, kakor hitro dobe prebivalci tega dela mesta vodovod, kar se tudi iz tega stališča toplo priporoča.

Kot dodatek k infekcijskim boleznim bodi omenjena še tuberkuloza. Kakor vedno, zavzemala je tudi v tem letu mej človeškimi žrtvami prvo mesto z 18·4%! Vkljub temu je pa tudi glede te bolezni se že znatno zboljšalo, kajti na 10.000 prebivalcev prišlo je l. 1896 le 48·4 na tuberkulozi umrlih in po odbitku tujcev le 40. Čeravno pljučna tuberkuloza v Ljubljani nekoliko let sem brezdvomno pojema, je vendar povdarjati, da veljajo te številke le za ono dobo, ko deželna bolnica v Vodmatu še ni bila utelovljena mestu, kajti znatno število Ljubljančanov, ki so imeli to bolezen, je morebiti mej tem umrlo v deželni bolnici.

Isto je omeniti tudi glede splošne umrljivosti l. 1896. Za to leto namreč, katerega večji del je bil ta zavod zunaj mestnega okrožja, znašalo je število umrlih 839 ali 26·3 pro mille, po odbitku tujcev pa je znašalo isto 23 pri tisoč prebivalcih. Vsled tega so te številke vkljub notoričnemu pojemanju umrljivosti v Ljubljani v zadnjih 10 letih vendar prenizke. Vendar pa dokazujejo, da mesto v zdravstvenem oziru vedno napreduje. Mej drugim

---

trajal nekaj časa, potem pa mu je sama prifrčala nasproti in ljubkovanje se je znova pričelo . . . Si je li moči kaj lepšega misliti?“

„„Dà taki prizori so zares ljubki.““

„In pri cvetlicah ste izvestno tudi vi isto opazili. Jedna se nagiblje k drugi. Kako žalostno poveša svojo glavico, ako jej je usojeno sami živeti; dolgo navadno ne more prenašati srčne bolesti, — kmalu usahne.“

„„Vi ste velika prijateljica prirode, gospica, — prav tako, kakor jaz.““

„Vi torej tudi ljubite naravo?! Oh, kako me to veseli! . . . Pa kako bi je tudi človek, ki ima kaj srca in duha, ne ljubil! Li ni ona najzanimivejša knjiga, v kateri čitamo omamljivo sladke besede — ljubezni? Vsaka cvetka, vsaka bilka, vsa priroda diha ljubav, katera jedina vzdržuje vse stvarstvo v najlepši harmoniji. Samo ljudje postajamo čimdalje bolje mrzli in formalni. Vsi govorimo nek umeten jezik. Človek ne sme izražati svojih čutov, sicer ga ljudje smešé, ne sme povedati naravnost svojih misli; govoriti nam je le to, kar se — ‚spodobi‘. Vsled tega so pa vsi ljudje oblikovani po jednem vzorcu — vsaj navidezno, — in to me jako boli.“

(Dalje prih.)

je dokaz temu tudi to, da je bilo v letu 1896 umrlih 16·68 % takih, ki so bili čez 70 let stari.

Rojenih je bilo pa v tem letu 108 ali 11·5 % manj od preteklega leta.

Ker pa je bilo 20 % ženitev več, je upati, da se tudi število porodov kmalo poveča.

Vsega skup je bilo vkljub raznim nevarnostim in skrajno neugodnim vremenskim razmeram zdravstveno stanje zelo povoljno, in upati je, da bode zdravje v našem mestu kakor dosedaj napredovalo, ter da se bode Ljubljana iz razvalin tudi v sanitarnem oziru dvignila kot prenovljeno mesto.

„Slovenska Matica".

XII. izredna seja v petek dne 1. oktobra 1897.

Navzočni: Gg. Fr. Levec (predsednik), P. Grasselli, A. Koblar, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, S. Rutar, A. Senekovič, A. Tavčar, Fr. Wiesthaler (odborniki, E. Lah (zapisnikar). Skupaj 10.

Tajnik poroča o delovanju Kopitarjevih odsekov na Dunaju. Kopitarjeva slavnost se bo na Dunaju vršila ob jednem z Vukovo v nedeljo dne 10. oktobra. Kopitarjevi umrjoči ostanki se omenjenega dne izkopljejo in vzdignejo na Markovem opuščenem pokopališču. Na pokopališču bosta jeden ali dva govora in pa petje „Slovenskega pevskega društva". Potem se vrši sprevod po mestu čez Ringweg in Hauptgasse. Po farah, skoz katere se bo sprevod pomikal, se bo zvonilo. Na južni postaji bo zopet jeden govor in pa petje „Slov. pevskega društva". Na kristo se bodo polagali venci. K slavnosti se bodo vabili odlični dostojanstveniki in pa znanstveni zavodi.

Izraža se želja, da pridejo vseučiliščniki vsaj že 7. ali 8. oktobra na Dunaj, da bodo s svojo navzočnostjo in s sodelovanjem poveličevali slavnost. (Se vzame na znanje).

Isti poroča, da se za Ljubljansko slavnost po nasvetu odsekovem predlaga sledeči program:

V torek dne 12. oktobra ob štirih se dvigne krsta pred južnim kolodvorom. Pevski zbor „Glasbene Matice" zapoje Mendelssohnov „Beati mortui". Sprevod vodi farno predstojništvo Sv. Petra. Maj sprevodom pojó gospodje bogoslovci. Sprevoda se udeležé na posebna vabila vsa narodna društva in javne korporacije. Na pokopališču ima predsednik „Slovenske Matice" nagrobni govor, potem zapoje pevski zbor „Glasbene Matice" Jenkov „Blagor mu". — Ta program obvelja po daljšem razgovoru, katerega se udeležé vsi navzočni odborniki.

Končno si izprosi predsednik še navodila, kako mu je postopati zaradi nameravane 7 letošnje društvene knjige, koje natiskavanje prepočasi napreduje, potem pa zaključi sejo po šestih zvečer.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. oktobra.

— (**Osebna vest**) Ravnatelj dež. dobrodelnih zavodov, g. dr. Alojzij Valenta pl. Marchthurn, je kot profesor babištva stopil v pokoj, pri kateri priliki mu je bilo izročeno Najvišje priznanje.

— (**Promocija**) Gospod Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški, sin gospoda podžupana dra. Karola viteza Bleiweis-Trsteniškega, je bil danes na graškem vseučilišči promoviran doktorjem medicine. Čestitamo!

— (**Repertoir slovenskega gledališča**) V četrtek bode prva operna predstava v tej sezóni. Pela se bode Bizetova opera „Karmen", v kateri nastopi prvič gdč. Gabrijela Horvatova, in sicer v naslovni ulogi. Uloga don Joséja je v rokah g. Raskovića, Frasquito poje gospa Inemannova, druge uloge pa so razdeljene tako, kakor v predlanski sezóni, ko je „Karmen" prišla na naš oder. V soboto se bode „Karmen" drugič pela.

— („**Glasbena Matica**".) Opozarjamo na izredni občni zbor „Glasbene Matice", kateri bo jutri, 6. oktobra, ob 8. uri zvečer v pevski dvorani. Jedina točka dnevnega reda so finančne operacije.

— (**Odvetniška zbornica**) imela bode dne 9. oktobra popoldne izredni občni zbor, na katerem se bode razpravljalo v zadevi posebne uradne obleke za odvetnike. Iz odvetniških krogov čujemo, da se večina odvetnikov kar nič ne ogreva za misel, naj bi se uvedla posebna uradna obleka.

— (**Povodom desetletnice kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana**") došli so sledeči pozdravni brzojavi: Beligrad — Prvo srpsko velocipedsko društvo; Gleichenberg — dr. Gregorič; Gradec — Dereani, Frlan, Papež; Kormin — Jakončič; Novo mesto — Dr. Grossmann; Rimske Toplice — Vilhar; Sarajevo — Sarajevski klub biciklista; Škofjaloka — deželni glavar Detela; Zagreb — A. Fritz; Zagreb — klub „Slovjen"; Zagreb — klub „Sokol"; Zagreb — nadinžener Tomšič. Klub je včeraj zvečer brzojavno čestital g. nadinženerju Tomšiču na krasno izdelanem dirkališču, povdarjajoč, da je prva zasluga g. Tomšiča, da se je slovensko kolesarstvo letos tako visoko popelo nad nemške konkurente, da poslednji z zavistjo gledajo — otvoritev slovenskega dirkališča, nezmožni kaj jednacega ustvariti.

— (**V odbor zidarskega in tesarskega društva**) izvoljen je bil na občnem zboru poleg odbornikov, katere smo že včeraj imenovali, tudi g. Anton Merlak.

— (**Strah v Šiški.**) Iz Sp. Šiške se nam piše 4. t. m.: Hvala Bogu, prestano je. Ko bi ne bili trdni v veri, morali bi bili obupati, tako nas je pretresala groza. Skoro 14 dnij nas je tresla vsako noč in čedalje hujše, in lahko rečem, da Spodnja Šiška še ni bila nikdar tako zbegana, kakor te dni, niti v tistih časih, ko je bil v Ljubljani najbolj znan klic „Šiška gori". Saj pa je bil tudi vzrok naše zbeganosti tehten. Strašilo je! Prav res je strašilo! Pri peku je strašilo. Pek je bil vrgel v svojo peč nekaj kostij, človeških kostij se pravi, in potem je strašilo v njegovi hiši, oziroma v njegovem dimniku, da je bila vsa Šiška pokonci in da smo se tresli, kakor šibe. Strašilo je vsako noč. In kako! Iz dimnika se je čulo skrivnostno vzdihanje in pesek je padal iz njega. Neka verodostojna ženica zatrjuje, da je na svoja ušesa slišala iz pekovega dimnika klicati: „Ježeš, Marija kako me peče. Pomagajte! Na moje vprašanje, ali ni morda strah klical „Pomagaj Samijel", mi ni znala točno odgovoriti, rekla mi je pa, da je lahko mogoče, da je strah klical Samijela na pomoč, ona pa da si imena ni zapomnila, ker ne pozna gospoda Samijela. Zbeganost ljudstva je bila toliko večja, ker se je izkazalo, da je strah — hudoben. Pri nas v Šiški je namreč nekaj „liberalcev", kateri nimajo prave vere v strahove, a kadar je prišel kak liberalec v pekov dimnik gledat, se je strah vedno skril in ni dal glasu od sebe niti na klic: „Pridi dol, če si človek ali hudič". Gotovo je to storil iz same hudobnosti, kajti čim so liberalci odšli, je začelo zopet strašiti in sicer tako grozovito, da so se nam kar lasje ježili. Zadnje dni je neka izkušena žena nasvetovala, naj bi se neslo nekaj smodnika h frančiškanom, da bi ga blagoslovili, potem pa naj bi se z „žegnanim purflom" streljalo v dimnik. Žal, da ta izvrstni nasvet ni obveljal. Zadnje dni minulega tedna se je pri peku zbralo toliko ljudstva, da so prišli celo orožniki in da so gasilci „avsrukali", a kakor hitro so gasilci prišli, je strah izbežal v gozd. Na srečo ga je nekaj ljudij videlo bežati, slišali so celo, kako so ropotale njegove kosti. Naravno je, da niti orožniki niti gasilci niso ni česar našli. Komaj pa so bili odnesli pete, se je strah vrnil in začel zopet razgrajati. Naslednji dan je tako strašilo, da so peki delo popustili, in bežali, kar so jih noge nesle. Včeraj in danes pa ni več strašilo in zdi se nam, kakor da bi se nam bil odvalil kamen od srca. Doslej še ne vem, kaj se je zgodilo s strahom. Morda je res kdo z „žegnanim purflom" vstrelil v dimnik in straha pregnal, morda da so poslali po koga, ki je dimnik „žegnal" in strahu zagovoril, morda je pa res, kar si ljudje šepečejo, kar pa ogromna večina odločno prereka, da je namreč strašil — pekov vajenec. Bodi kakorkoli. Hude dni smo prestali in hvaležni smo iz globočine srca, da je nehalo — strašiti.

— (**Vinska letina na Vipavskem**) koder ni toča pobila, se je letos posebno dobro obnesla. Ker je bilo poletje precej suho, je grozdje pridobilo na kvaliteti tako, da je vino mnogo močneje, nego je bilo zadnja leta. Obžalovati pa je, da je letos mnogo umetnega vina napravila „Vinarska zadruga v Vipavi", katera je v klerikalnih rokah. Umetna vina odvzela bodo vipavskemu vinu kredit ter bodo kmetu provzročila izdatno škodo. Ljudstvo na Vipavskem je nad tacim delovanjem jako nejevoljno. Vinski kupci, kateri želite dobro i pošteno vino kupiti, pridite v vipavsko doliao ter obrnite se naravnost do našega kmeta, pri katerem dobite zanesljivo pošteno kapljo. Vipavski kmetje upoštevajte to ravnanje pri prihodnjih deželnozborskih volitvah.

— (**Imenovanja v pravosodju**) Kancelijskima ravnateljema sta imenovana Pav. Grahovac v Celji za Maribor in Karol Quantschnigg v Celovcu, kancelijskima predstojnikoma pa L. Bergoc v Savnici in za Celje Rikard Hardir v Celovcu.

— (**Svoji k svojim!**) Naprošeni smo še jedenkrat opozoriti na gospoda Ludovika Borovnika, puškarja v Borovljah na Koroškem. Ta mož ni samo izvrsten puškar, ampak on je tudi v pravem pomenu besede — vzoren in neustrašljiv rodoljub, kakoršnih iščeš zaman opoludne z lučjo okoli. Tam v ponemčenem gnezdu — v Borovljah ostal je še vedno zvest narodnjak in to tudi očitno pokaže, posebno ob volitvah. On je jedini narodni puškar na Koroškem, ki ima tudi slovenske cenike na razpolaganje. Svoje puške pošilja raznim prvim firmam na Avstrijskem, potem na Hrvatsko, Srbsko in celo na Rusko. Sedaj ob lovski sezoni bodi vsem prijateljem lova toplo priporočen. Tedaj svoji k svojim!

— (**Ravnateljem tržaške gimnazije**) je imenovan profesor v Tridentu dr. Alojzij Perntner.

— (**Vojaštvo in iredenta**) Vojaški list „Armee Zeitung" piše: „Garnizijo v Trstu sestavlja sedaj pešpolk baron Waldstätten št. 97, torej domači tržaški polk. Toda očividno je, da ta polk prav nič ni „doma" v prvem pristanišču našem. Ko je polk dospel v Trst, blestel je občinski zastop s svojo nenavzočnostjo; na oficijalnem obisku polkovnega poveljnika z dvema stabnima oficirjema pri gosp. podestà, ti gospodje niti niso bili vzprejeti; ta obisk je načelnik občine povrnil s kartami, katere je sluga donesel v vojašnico. Kedaj se vendar jedenkrat pojasni stališče tem objestnim, nepatrijotiškim patronom, da so Avstrijci, in da ostanejo tudi za vse čase?

— (**Iz Zadra**) se poroča, da je bil v sredo aretovan urednik „Srpskega Glasa" dr. Mitrović, ker je v svojem listu obelodanil prevod v pariškem listu „Figaro" objavljenega poročila o interviewu z bivšim srbskim ministrom, sedanjim glavnim urednikom beligrajskega „Odjeka" Jovana Gjaja. Dr. Mitrović je tožen, da je s tem zakrivil hudodelstvo veleizdajstva.

---

* (**Ruski jezik v čeških šolah.**) Na višji deklški šoli v Pragi je uveden tekoče leto ruski jezik kakor obligaten predmet, dočim se nemški sploh ne predava. Tudi na trgovski akademiji v Pragi se ruski jevik že šest let obvezno poučuje. Oba ta zavoda podpira praško mestno načelništvo izrečno pod tem pogojem, da se ruski jezik obligatno predava. A kako je pri nas?

* (**Češki „Narodni dom" na Dunaju.**) V soboto 17. t. m. priredé češka društva na Dunaju veliko češko slavnost v dvorani III. kavarne v Pratru. Dohodki so namenjeni fondu za zgraditev češkega „Narodnega doma" na Dunaju. Zagrizena „Deutsche Zeitung" že sedaj hujska ter sprašuje: Doklej bo trpel nemški Dunaj take vedno predrznejše češke slovesnosti? — in doklej se bo še trpelo, da nemški gostilničarji prepuščajo svoje prostore za take prireditve?

* (**Napad na duhovna**) V Parizu je neka žena, Avgusta Pepe, zabodla z nožem abeja Emila Mernarta, vikarja cerkve sv. Medarda. Avgusta Pepe je že dolgo časa preganjala duhovnika s svojo ljubavjo, a ker je ta ni hotel uslišati, se je na tako grozen način maščevala, potem je pobegnila.

* (**Sibirska vojska**) Te dni je bilo v Sibiriji 100.000 vojakov unovačenih. To je prvi pot, da je Rusija tudi mej Sibirci nabirala vojake. Umevno je, da se sedaj njena moč še bolj povzdigne vsled tega, kar bo delalo gotovo nove skrbi nekaterim državam, katere so število svoje vojske že danes do vrhunca dognale. Ker se je v Sibiriji upeljalo tudi ljudsko šolstvo ter se delajo velikanske železniške proge, ker je tamkaj nastavljeno mnogoštevilno uradništvo, ni to več dežela proganancev; kultivirana je že skoraj povsem tako, da se lahko meri z marsikatero evropsko državo. Vse one pripovesti o strašnem življenji v Sibiriji, o grozovitostih ki se godé tamkaj, — katere so sevé često tudi gola izmišljotina Nemcev — so sedaj — bajke. Dandanes se ljudje sami radi izseljujejo v Sibirijo, proganstvo tjakaj ni sedaj že nikaka kazen.

* (**Tragedija v rodbini.**) V Rosiji je ubil kmet Togjer Gavran svojega lastnega očeta, starca 65 let. Prišel je v mraku domov ter videl v sobi pri svoji ženi moža. Menil je, da je kak njen ljubimec; zato je plavil razkačen nanj, ne da bi ga bil preje dobro pogledal — ter ga ubil. Ko je potem opazil strašno pomoto, je zblaznel, mati pa se je zgrudila mrtva na tla.

Brzojavke.

Dunaj 5. oktobra. Na današnjo sejo poslanske zbornice prišel je tudi ministerski predsednik grof Badeni, kateri je bil odklonil vse, za to priliko nameravane ovacije. Zbornica je nadaljevala razpravo o podporah poujmah oškodovanim okrajem. Senzacijo je obudil proti obstrukcijonistom naperjeni govor posl. Wohlwegerja, kateri je rekel, da je v parlamentu zavladal tak ton, kakor v žganjarijah, tako da bodo morali poslanci prihajati k sejam le oboroženi ali z revolverjem ali s pasjim bičem.

Dunaj 5. oktobra. Dipauli predloži v današnji seji svoj predlog glede uredbe jezikovnega vprašanja. Ker govori predlog o razveljavljenju jezikovnih naredb, se mu Čehi in Poljaki upirajo. Bati se je, da nastanejo vsled tega predloga mej strankami desnice nevarne diference, mogoče je celo, da nastane kriza, ker Dipauli dotičnih besed nikakor neče izpustiti iz svojega predloga.

Dunaj 5. oktobra. Ebenhoch predloži v kratem zopet svoj šolski predlog.

Dunaj 5. oktobra. Predsednik poslanske zbornice dr. Kathrein odpotuje danes zvečer v privatnih zadevah v London, kjer ostane do konca prihodnjega tedna.

Dunaj 5. oktobra. Tu je padla temperatura na 5°. Iz Gališke se poroča, da je tam zapadel visok sneg.

Zagreb 5. oktobra. V raznih vaseh brodskega okraja so nastali nemiri, vlada je poslala vojaštvo na lice mesta.

Listnica uredništva.

G. Iv. Orlič: „Ivanka“. Žal, nerabno. — G. N. D. v N. m.: „Kal ljubezni“. Takisto nerabno. — G. R.: „Ni ga bilo...“ Porabimo.

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dražbe: Jakoba Staverja zemljišče v Šilertabru (v drugič) dne 8. oktobra v Ilirski Bistrici.

Antona Žitnika posestvo v Mali Račni, cenjeno 2670 gld., dne 9. oktobra v Ljubljani.

Jerneja Premrova posestvo v Stranah, cenjeno 3495 gld., dne 9. oktobra in 6. novembra v Senožečah.

Frana Črneta posestvo v Ljubljani, cenjeno 1090 gld., dne 9. oktobra in 13. novembra v Ljubljani.

Antonije Rojc zemljišče v Podgraji, Boštjana Štembergerja zemljišče v Trpčanih, Franceta Mihelčiča zemljišče v Harijah in Matije Štembergerja zemljišče v Kuteževem, vsa v drugič dne 11. oktobra v Postojini.

Prostovoljna prodaja. Marije in Lorenca Černe zemljišča v Mengišu. Izklicna cena 1200 gld. Dne 9. oktobra v Kamniku.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m.

Oktober	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm. v 24 urah
4.	9. zvečer	734·4	9·1	sr. sever	oblačno	17·5
5.	7. zjutraj	732·0	8·9	sr. jvzh.	dež	
„	2. popol.	731·2	7·6	sr. jjvzh.	dež	

Srednja včerajšnja temperatura 10·0°, za 2·3° pod normalom. Popravek: V včerajšnjem listu mora biti padavina z 9·2 mm zaznamovana.

Dunajska borza

dne 5. oktobra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102 gld.	10	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „	20	„
Avstrijska zlata renta	123 „	45	„
Avstrijska kronska renta 4%	101 „	90	„
Ogerska zlata renta 4%	121 „	55	„
Ogerska kronska renta 4%	99 „	50	„
Avstro-ogerske bančne delnice	965 „	—	„
Kreditne delnice	354 „	—	„
London vista	119 „	65	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „	72½	„
20 mark	11 „	74	„
20 frankov	9 „	52	„
Italijanski bankovci	45 „	15	„
C. kr. cekini	5 „	66	„
4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	159 gld.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	189 „	50	„
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	128 „	75	„
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlsti zast. listi	98 „	60	„
Kreditne srečke po 100 gld.	198 „	—	„
Ljubljanske srečke	23 „	50	„
Rudolfove srečke po 10 gld.	— „	—	„
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	164 „	—	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	437 „	—	„
Papirnati rubelj	1 „	27¾	„

Lično vrtno stanovanje

v pritličji, s 3 sobami, kabinetom, kuhinjo s pritiklinami in z vporabo predvrta **se odda za novemberski termin.** Stranke brez otrok imajo prednost. Cena 250 gld. Prejšnji stranki sta bili v tem stanovanji jedna pet in druga sedem let. — Povpraša naj se v upravništvu „Slov. Naroda“. (1516—1)

SANTAL od MIDY. Zatre **Copala, kubebe, vzbrizganja.** Ozdravi iztok v 48 urah. — Posebno učinkujoč pri mehurskih boleznih in povzroči ščiščenje najbolj kalne vode. Kot **jamstvo** ima vsak **tobolčec** ime (MIDY)

Zaloga, 8, rue Vivienne, Paris
in v glavnih lekarnah Avstro-Ogrske.

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 pri tleh na desni

priporoča nekoliko dobrih, urnih in čednih

kuharic

z letnimi spričevali. (1523)

Učenca

vzprejme takoj

(1512—2) **Fran Bartl,**

jermenar in sedlar v Ljubljani, Šelenburgove ulice.

V najem se išče za več let

večja ledenica

v Ljubljani

pripravna kot **skladišče piva** neke pivovarne.

Ponudbe pod **„Skladišče piva“** na upravništvo „Slov. Naroda“. (1493—3)

Za varstvo občinstva proti vsem ponarejanjem brez vrednosti imam odslej to oblastveno registrovano varstveno znamko.

Jedino pristen

BALZAM

(Tinctura balsamica)

iz angelja varuha lekarne in tovarne farmacevtičnih izdelkov

A. Thierry v Pregradi

pri Rogatcu-Slatini.

Po zdravstvenem oblastva preskušeno in ocenjeno.

Najstarejše, najcelnejše in najcenejše ljudsko domače zdravilo, tolažeče prsne in pljučne bolí, krč v želodcu itd. za notranjo in vnanjo vporabo.

V znak pristnosti je vsaka stekleničica zaprta s srebrnim tobolcem, v katerem je vtisnjena moja firma: **„Adolf Thierry, lekarna pri angelju varuhu“.** Vsak balzam, ki nima gori stoječe **zeleno tiskane** varstvene znamke, naj se zavrne kot tim manj vredno čim cenejše ponarejenje. **Pazi naj se torej vedno na zeleno varstveno znamko zgoraj stoječo!** Ponarejalci in posnemovalci mojega jedino pristnega balzama, kakor tudi prodajalci brezvrednostnih ponarejenih, občinstvo slepečih druzih balzamskih znamk, se bodo na podlagi zakona za varstvo znamk strogo sodno preganjali in kaznovali. Kjer ni nobene zaloge mojega balzama, **naj se naroča naravnost in adresuje: Angelja varuha lekarna (Schutzengel-Apotheke) A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatcu-Slatini.** Cena franko za vsako poštno postajo na Avstro-Ogerskem je za 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 K, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 K 60 vin. Manj nego 12 malih ali 6 dvojnih steklenic se ne pošilja. Razpošilja se samo proti poprejšnjemu nakazilu ali povzetju zneska. (837—18)

Pazi naj se vedno natanko na gornje zeleno varstveno znamko, katero mora imeti v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

v Pregradi pri Rogatcu-Slatini.

Ces. kr. avstrijske ❀ državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1897.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoludne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoludne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd. Lend Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Ob 6. uri 15 m zjutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 m. popoludne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 m. zvečer mešani vlak. — **Prihod v Ljubljano.** j. k. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 52 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 20 m. dopoludne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.** Ob 8. uri 19 m. zjutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 m. popoludne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 m. zvečer mešani vlak. — **Odhod iz Ljubljane** d. k. **v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 50 m. zvečer, ob 10. uri 25 m. zvečer. Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v mesecu oktobru. — **Prihod v Ljubljano** d. k. **iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoludne, ob 6. uri 20 m. zvečer, ob 9. uri 55 m. zvečer. Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru.

Proda se:

Allgemeine Real-Encyclopedie.

Conversations-Lexicon für alle Stände.

Regensburg bei Georg Josef Manz. III. Auflage. 144 Hefte.

Veljalo 34 gld., zdaj se proda za 15 gld.

Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. (1522)

Prodaja vina.

Imam v kleti okoli **500 hektolitrov isterskega naturalnega črnega in belega vina.** Novo vino se začne razpošiljati s 1. novembrom t. l. Cene vina od 19—30 kr. liter postavljeno na tukajšnji državni kolodvor. — Mali uzorčki se ne pošiljajo. (1513—2)

A. M. Pujman, Dignano, Istra.

Službi zdravnikov.

V italijanskih listih čitamo, da je občinski zastop v Korminu z razpisom od 1. junija 1897, št. 943 — obnovljenim z razpisom od dné 13. septembra, ad št. 943 — razpisal **dve službi zdravnikov-kirurgov-porodničarjev.** Plači sta po 1000 gld. in 200 gld. od delavskega društva. Oba zdravnika bosta morala opravljati zdravstveno službo, kakor jo nalaga preneseni delokrog, ter brezplačno zdraviti siromake. Poleg tega smeta pa svobodno izvrševati privatno prakso, samo da je urejeno tako, da je jeden vsikdar na razpolago v občini sami. Službi bi bilo nastopiti **z dnem 20. oktobra 1897.** Primerno opremljene prošnje je uložiti **do 15. t. m.** na municipij v Korminu, kjer se izvedó podrobni pogoji.

To objavo smo ponatisnili, ker utegne zanimati tudi kakega slovenskega zdravnika, to tem bolj, ker je v sodnem okraju korminskem velik del prebivalstva slovenske narodnosti. (1517—1)

Št. 32.812. (1430—3)

Ustanova.

Za dôbo prihodnjih treh let, t. j. za 1898, 1899. in 1900. leto, podeliti je dvema deklicama **Katarine Warnuss-ove ustanovo za vzgojo deklic** v znesku **126 gld.** na leto.

Pravico do te ustanove imajo deklice, ki so ustanovnici v sorodu, ali pa, ko bi takih ne bilo, hčere ljubljanskih meščanov.

Prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili, vložiti je pri podpisanem magistratu **do 20. oktobra t. l.**

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 16. septembra 1897.

Prodaja mošta.

400 hektolitrov

letošnjega iz najžlahtnejših trt pridelanega mošta

kakor tudi

15 hektolitrov slivovice

proda (1480—6)

grajsko upraviteljstvo Dugoselo pri Zagrebu.

Zgradba.

Posojilnica v Črnomlji, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, oddajala bode

zgradbo posojilnične hiše

potom licitacije

dné 25. oktobra t. l. ob 10. uri predpoludne

v posojilnični sobi.

Vse delo z materijalom vred cenjeno je **22.658 gld. 82 kr.** Dostavlja se, da je na licu mesta že pripravljenega kamna 40 kub. sežnjev in 125.000 debele opeke, kakor tudi prav blizo 322 vaganov vgašenega apna, kar bode moral prevzemnik od posojilnice prevzeti po isti ceni, kakor njo stane. Razun tega se bode od stare hiše, katero bode posojilnica posebej zrušiti dala, tudi nekaj rabljivega kamna in opeke dobilo. Koliko bode tega, določil bode inženir, kateremu je vodstvo zgradbe izročeno, in bode prevzemnik tudi ta materijal po isti ceni plačal, kakor prej navedeni. Vse skupaj oddalo se bode le jednemu samemu podjetniku.

Vadija vložiti bode 2265 gld. v gotovini ali v državnih obligacijah po kurzni vrednosti ali pa v knjižicah kake hranilnice ali posojilnice z neomejeno zavezo.

Vzprejemalo se bode tudi pismene ponudbe (oferti) **do 10. ure dne licitacije.** Ofertu mora biti priložen vadij in kolek 50 kr. in mora biti v istem natančno izraženo, po kateri ceni se hoče delo prevzeti in da se ponujalec vsem pogojem brez pridržka podvrže. Ponujalec mora svoj podpis in naslov natančno dostaviti. Nejasni oferti se ne bodo vpoštevali.

Proračun in načrti ležé pri posojilnici v Črnomlji vsakteremu na ogled.

(1489—3) **Ravnateljstvo.**

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.